

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andrei Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor
un șir peti 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile
se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Latinitate și ortodoxie

Cu ocazia congresului FOR-ului dela Tg.-Murăș, dl Sextil Pușcariu a rostit una din acele cuvântări de clasică limpiditate și de justă și adâncă viziune cu cari ne-a obișnuit și ne-a fermecat Dsa la toate congresele anuale ale FOR-ului. Reluând ideea Dsale scumpă că poporul nostru înfățișează o sinteză între latinitate și ortodoxie, care dă sufletului românesc o originalitate și un farmec unic, de astădată a pus în lumină valoarea acestei providențiale urziri a românismului și prin necesitatea simțită mai ales în timpurile noastre ca fiecare neam să se prezinte ca o notă diferențiată în melodia spiritualității umane. «Ceeace crește valoarea noastră în ochii străinătății, nu sunt azi formele exterioare ale unei civilizații importate în măsură mai mare decât o putem asimila, ci ceeace ne diferențiază de oricare alt popor din lume, aportul de originalitate cu care înțirăm în concertul popoarelor civilizate... Ortodoxia noastră este astăzi cel mai sigur criteriu de diferențiere, căci noi suntem în lume singurul popor latin de credință ortodoxă. Această împerechere fericită de sânge latin cu alese însușiri sufletești, venite dela Răsărit, ne dă acel complex de mari și originale calități, care ridică valoarea rasei noastre».

Ideea cuprinde atâtea evidențe reală și logică, încât ca s'o poată contesta cineva, trebuie să se dedea în argumentare la cele mai bizare și mai naive întotochieri. Și lucrul acesta era fatal să-l facă monitorul blăjan, care firește că trebuie să lupte continuu cu evidențele pentru a da o aparență de legitimitate existenței uniției.

Intr'adevăr iată cum încearcă «Unirea» să răpească din puterea constrângătoare a argumentării dlui Sextil Pușcariu:

a) Întâi neagă că noi am avea sânge latin. Am avea numai «limbă latină; structura gândirii latine; spiritualitate romană». Prin aceasta «Unirea» ar vrea chipurile să spună că originalitatea noastră în concertul popoarelor latine e suficient de susținută prin sângele nostru oriental și nu mai avem lipsă de ortodoxie ca criteriu de diferențiere. Dar n'o spune apriat, pentru că se teme ca nu cumva să se întoarcă argumentarea aceasta chiar împotriva sa, ridicându-se cineva să spună: dacă e necesar să fim diferențiați în cadrul popoarelor latine, iar această diferențiere se poate întemeia pe sângele nostru deosebit, atunci să arătăm de fapt această diferențiere în domeniul vizibil, palpabil, al culturii, al concepției noastre de viață, al spiritualității noastre; prin urmare să ne ferim de-a avea forma de religie comună cu popoarele latine.

Se tratează în mod precis numai despre necesitatea unei diferențieri vizibile și despre nimic altceva. «Uni-

rea» n'a înțeles sau s'a făcut că nu înțelege și a încercat printr'o mică sofismă să deruteze pe cititori: a admis eventualitatea unei diferențieri de sânge între români și celelalte popoare latine — ca să înșele cu o satisfacție platonice pe cei ce sunt convinși despre necesitatea unei diferențieri — dar îndată a făcut inoperantă această eventuală diferențiere de sânge, adăugând că limba, gândirea și toată spiritualitatea noastră sunt latine. «Unirea» respinge deci, în concluzie, necesitatea oricărei diferențieri a noastre în cadrul latinității.

Este aceasta o răsturnare a teoriei dlui Sextil Pușcariu? Nicidecum. Pentru un asemenea rezultat trebuiesc argumente, iar «Unirea» n'aduce nici-unul, ci afirmă simplu că nu-i necesar să ne diferențiem. A! Ba da! Are un argument cuprins implicit în afirmarea că «spiritualitatea noastră este romană», deci nu putem să ne diferențiem, chiar dacă sângele nu ne e roman!? Dar argumentul acesta al neputinții de-a ne diferenția de latini înseamnă o grosolană ignorare a realității dela care a pornit dl Sextil Pușcariu: ortodoxia noastră, care e altceva decât catolicismul celorlalte popoare latine.

În rezumat prima tentativă a «Unirii» de-a slăbi logica argumentării bazate pe realitate a dlui Sextil Pușcariu constă într'o afirmare simplă că nu e necesară diferențierea și într'o afirmare a neputinții de-a ne diferenția, nu numai tot atât de simplă dar chiar potrivnică datelor masive ale realității care ne arată diferența.

b) Dar ca și când n'ar fi fost destul de slabă această opunere, monitorul blăjan se silește să și-o slăbească și mai mult. Căci adaugă puțin mai la vale: «Să ne lăsăm credința spre a întări rasa? Ne întrebăm însă care-i rasa noastră? Căci dacă avem sânge latin, apoi după toate teoriile de pe lume, suntem de rasă latină. Ar trebui deci să ne debarasăm de ceeace e oriental și străin în noi, spre a ne armoniza sufletul cu sângele».

De unde mai înainte «Unirea» declară că n'avem sânge latin («Sânge latin? Cât? Prea mult, cu siguranță nu») și totuși găsea că avem o spiritualitate integral romană, acum nu-i recunoaște și dlui Sextil Pușcariu dreptul să admită că sângele poate să fie de un fel, iar spiritualitatea de alt fel. Și conchide că dacă sângele ne este latin, atunci și catolicismul trebuie să ne fie latin.

Așadar de unde înainte admitea că poate să existe o deosebire între sânge și spiritualitate, acum n'o mai admite. Iată cum își anulează prima tentativă de răsturnare a argumentării dlui Sextil Pușcariu, cu a doua. Cele rele se surpă prin ele înseși!

La urma urmelor pe lângă care părere rămâne «Unirea»? Pe lângă

aceea că pot coexista într'un popor un sânge și o spiritualitate deosebite ca origine? În cazul acesta n'are motiv să se opună dlui Sextil Pușcariu, nici drept să mai tot pledeze pentru ideea cuprinsă în a doua tentativă de răsturnare a teoriei dlui Sextil Pușcariu: desfacerea de spiritualitatea răsăriteană, deoarece suntem popor latin.

Sau poate rămâne pe lângă a doua părere? Că sângele trebuie să dicteze și spiritualitatea unui popor? Dar atunci, odată ce noi «cu siguranță» n'avem prea mult sânge latin, nu putem adopta catolicismul.

Biata «Unire» nu se poate fixa pe lângă nicio părere. Amândouă sunt dezastruoase pentru ea. Și atunci discută... în vânt. Fără păreri, fără convingeri, fără busolă.

Până acum se știa că uniția reprezintă o părere clară, indiferent că era justă sau ba: sânge latin, deci creștinism latin. Acesta era marele ei argument pentru catolicism.

Acum nu mai are nici una. Pentru a face numai decât opoziție dlui Sextil Pușcariu, a ieșit din rada unui liman sigur și neavând cărna nici unei convingeri, e purtată jalnic în toate părțile. Ei, așa se întâmplă când se încumetă un om prea nevoiaș să stea la discuție cu «cei din Olimp»: pierde echilibrul, ametește și ajunge într'o stare vrednică de toată mila, de se roagă lui Dumnezeu să-l scape cumva din beleaua în care singur s'a băgat.

De fapt creștinească este numai concepția că «spiritualitatea» (cel puțin cea religioasă) nu derivă din sânge, căci altfel creștinismul n'ar mai putea fi universal. Chiar pentru «Unirea» acesta e un motiv în plus să combată pe dl Sextil Pușcariu (care cică ar pune religia în slujba rasei, uitând biata că altceva este a pune religia în slujba rasei și altceva a o deduce din rasă, și că primul lucru într'un anumit înțeles nu-i chiar așa de vrednic de combătut), dar nu un motiv destul de puternic să o facă să se decidă între cele două ipoteze ale sale, pentru prima: sânge de un fel și spiritualitate de alt fel.

Dl Sextil Pușcariu, dimpotrivă, exprimă cu toată deciziunea punctul de vedere creștin, lăsând cu mult în urmă, în privința justetei creștine a cugetării, pe hamletianii serenissimi ai «Unirii». Dsa s'a exprimat la fel și în răspunsul ce l-a dat la o anchetă făcută între intelectuali de canonicul Georgescu. La întrebarea, cu anumit ascuțit, a aceluia: «În ce direcție credeți că trebuie orientat sufletul românesc: spre romanitatea apuseană sau spre greco-slavismul oriental?», dl Sextil Pușcariu răspunde: «Spre Dumnezeu, spre credința cea adevărată!» (Citez din memorie). Frumoasă lecție pentru un canonic care uitase de criteriul evanghelic al orientării religioase! Deci e fals și deplasat aerul de mironosiță cu care se smerește «Unirea»; «că credința e

o convingere religioasă, asta pentru FOR n'are nici o importanță!».

Dl Sextil Pușcariu și tot FOR-ul presupun motivul religios al păstrării ortodoxiei, ca o temelie sigură și indiscutabilă. Dar când pe lângă el, pentru ortodoxie în viața românească omul învățat mai găsește și alte motive, e cu atât mai bine, cu condiția ca aceste noi motive să nu vină în contrazicere cu motivul principal, că ortodoxia e bună prin sine la orice popor, ca adevărul revelat. Iar dl Sextil Pușcariu e în formularea acestor altor motive, cu totul creștin, nu ca patării uniști cari fac atâtea sgomot cu un motiv păgân («sântem rasă latină, deci să adoptăm catolicismul!»), pentru adoptarea catolicismului.

Poate vom încerca într'un articol viitor să restrângem analiza la obiectul concret și individual vizat de dl Sextil Pușcariu: latinitate și ortodoxie în cadrul românismului. E un raport extrem de interesant, în care o privire atentă ar putea descoperi multe aspecte ale sufletului românesc și un sigur criteriu pentru atitudinea noastră față de catolicism.

Dar peste aceste discuții de interes pur academic, rămâne în fața noastră marea și nedesmințita realitate că poporul nostru, cu mai mult sau mai puțin sânge latin, e ortodox. Dumnezeu l-a învrednicit cu lumina cea adevărată și nefalsificată a lui Hristos, singură ducătoare la mântuire.

Ortodoxia e atât de adânc înrădăcinată în ființa lui, încât toate încercările străine de-a o smulge din sufletul lui au rămas zadarnice, chiar dacă o mică parte din popor a putut fi, prin tot felul de cruzimi și înșelăciuni, desfăcută formal de ascultarea ierarhică a Bisericii ortodoxe.

Uniții nu sunt nici ei scoși în ființa lor din dogma și trăirea ortodoxă și aceasta va face cu certitudine absolută ca, mai curând sau mai târziu, să revie «acasă».

Despre aceasta nu ne îndoim, cum nu ne îndoim de răsăritul soarelui în fiecare dimineață. Vine ceasul acela, cu implacabilă certitudine. Episodul aparentei, dar destul de stricăcioasei desmembrări religioase a neamului nostru, va fi atunci o simplă amintire, ca atâtea altele din durerile trecute ale neamului acesta.

Patării de azi, cari se svârcolesc caraghios să oprească marșul irezistibil al unui neam spre indestructibilitatea lui închegare într'o desăvârșită unitate, vor fi și ei niște mici și jalnice figuri disprețuite de istorie.

Așa să ajute Dumnezeu!

D. S.

Ministerul cultelor a încunostiințat pe P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc că la intervenția sa, Ministerul educației naționale a reintegrat Academiiile teologice cu învățământul superior. Ne bucurăm de această revenire, deși mai sunt unele detalii de lămurit în ce privește drepturile acestor școli.

Ideile de bază ale Frontului Renașterii Naționale

Din luminoasa cuvântare, ținută de curând la radio de dl Armand Călinescu, ministrul de interne, rees ideile de bază ale FRN: ideea națională, respectul familiei, credința creștină, ideea de muncă.

Ideea națională ne dă rezistența necesară în fața primejdiilor ce amenință țara.

Respectul familiei, ca celula de bază a totalului social, trebuie ocrotită și înțărâtă.

Credința creștină, pe care de asemeni se sprijină marea mișcare a F. R. N., dă vieții un sens și o valoare morală; și aci, suntem pe linia celor mai înălțătoare tradiții românești. În cursul sbuciumatei noastre istorii, credința creștină și Biserica au dat poporului țării sufletească și încrederea în dreptatea cauzelor pentru care a luptat. Preoții, cu crucea în fruntea oștilor, Biserica rămasă cu statornicie în cursul veacurilor factor de înalt naționalism, credința care ne-a susținut și ne-a unit în ceasuri grele, — toate acestea sunt adânc săpate în sufletul nostru românesc. Prin credință am rezistat și am izbândit, prin credință vom izbândi.

FRN își întregeste ideologia de bază prin comandamentele muncii și disciplinei.

Rectificări. La ministerul cultelor se studiază chestiunea rectificării unor dispoziții din actuala lege a cultelor (promulgată în 1928, Aprilie 22), spre a le pune în concordanță cu dispozițiile din noua Constituție „Regele Carol II” (dela 1938, Februarie 27).

Asfel, între alte dispoziții, Constituția, legea noastră fundamentală, prevede în Art. 20 că *binecuvântarea religioasă este obligatorie pentru toți membrii cultelor*. Acest principiu nefiind legiferat până în prezent, mulți cetățeni continuă a nu primi binecuvântarea religioasă după întocmirea actelor stării civile. Se cere, prin urmare, să se introducă în legea cultelor dispoziții care să reglementeze obligativitatea binecuvântării religioase pentru toți membrii cultelor, sub sancțiunea nulității actului de căsătorie civilă.

Probleme-Recensii-Comentarii

Veniți la Hristos. — *Indemnat de dragostea adâncă pentru turma Sa duhovnicească, I. P. S. Mitropolit Nicolae a inaugurat o nouă culegere de lucrări duhovnicești, sub titlul: „Veniți la Hristos”.*

Din această colecție nouă au apărut până acum trei numere.

Primul intitulat: „**Veniți la mine**”, (68) pagini, Lei 12) cuprinde un mănunchi de măiestrie pilde și învățături, unele culese, altele alcătuite de iubitul nostru Păstor, I. P. S. Mitropolit Nicolae. Trebuie amintit că aceste pilde și învățături formează un neprețuit tezaur pentru exemplificări în orice predică.

Al 2-lea număr, intitulat: „**Sămănători, Sămânță, Seceriș**”, de I. Gr. Opreșan, este un „tractat — cum spune autorul — pentru Ostașii Domnului și pentru cei ce vor să intre în Oastea Domnului”. Are 30 pagini și costă 6 lei.

În al 3-lea număr: „**Rătăciți neștiind Scripturile**” Păd. diacon Grigorie T. Marcu tratează despre folosul citirii Sf. Scripturi și despre tâlcuirea ei. Are tot 30 pag. și costă 6 lei. Toate se află la Librăria Arhidiecezană. — M. M.

Contribuțiuni la studiul Testamentului Nou în Biserica ortodoxă română. — Cu acest titlu se inaugurează sub îngrijirea neostenitului profesor dela Academia teologică „Andreiană” din Sibiu, Părintele diacon Grigorie T. Marcu, o colecțiune de lucrări în care se vor trata diferite probleme în legătură cu Testamentul Nou.

În primul număr care a ieșit de sub tiparul arhidiecezan, Păd. Grigorie T. Marcu găsește fericit prilej de a-și duce la îndeplinire un gând frumos, isvorât din virtuozul simțământ al recunoștinței față de oamenii iluștri ai neamului, cari se străduiesc o viață întreagă pentru a îmbogăți pe alții cu rodul muncii lor, gândul de a semna cu venerațiune lumina uneia dintre cele mai strălucitoare stele de pe cerul teologiei românești, de a prezenta celor cari nu-l cunosc cum se cuvine pe venerabilul prof. dela facultatea de teologie din Cernăuți Dr. Vasile Gheorghiu. Punându-se dealtfel început unui ciclu de preocupări în legătură cu Testamentul Nou în Biserica română ortodoxă, nu se poate vorbi fără a face amintire la fiecare pas de numele

profesorului Dr. Vasile Gheorghiu. Opera acestui dascăl ilustru reprezintă însuși culminația disciplinei teologice pe care a îmbrățișat-o.

Deci amintirea lui, în fruntea acestei colecții de studii, ocupă un loc foarte bine ales.

În acest prim număr al colecției inaugurate, autorul schițează în prima parte intitulată „**Omul**” chipul personalității Păd. profesor Dr. V. Gheorghiu, iar în a doua parte sub titlul „**Opera**” prezintă, însoțite de comentariile necesare, multiplele lucrări ale ilustru profesor, din întreg șirul anilor de muncă depusă cu desinteresare și fără preget pentru sporul cunoștinței adevărului și slabei sfinte noastre Biserici.

Această meritată omagiere adusă marelui personalități a profesorului nostru dela Cernăuți poate fi un îndemn pentru cinstirea tuturor bărbatilor aleși ai neamului, până când sunt ei încă în viață. Căci nu de puține ori se văd oameni îngropați de vii în morminte clădite din pietrele indiferenței, pentru că apoi aceiași să fie târziu după moarte încununați cu lauri.

Vasile Loichiță, profesor la Facultatea de teologie din Cernăuți: *Doctrina sfântului Ioan Damaschin despre Maica Preacurată*, Cernăuți 1937, pg. 60. Preț 40 lei.

Domnul profesor de Dogmatică dela Facultatea de teologie din Cernăuți ne oferă un studiu despre Sf. Fecioară în doctrina lui Ioan Damaschin, scris și cu deplină competență, dar și cu căldura unui suflet care trăiește convingător în legătură cu realitățile de cari ne vorbesc dogmele Bisericii. Despre Fecioara Maria într-adevăr nu se poate scrie decât în stil înflorit și omagial, așa cum o cere sufletul plin de recunoștință și de iubire pentru Maica cea bună și pură iubitoare a noastră.

Toate aspectele credinței noastre despre Fecioara și anume: 1. Conceperea și încarnațiunea Fiului din ea, 2. neprihănirea ei de păcatele personale și chestiunea imaculatei concepții, 3. Teotochia, 4. Pururea fecioria și conviețuirea ei căsătorală dar castă cu Iosif, și 5. Adormirea Maicii Domnului, al cărei trup n'a suferit stricăciune, ci a fost înălțat îndată după adormire la cer, sunt tratate temeinic, pe baza scrierilor de autoritate ale Bisericii noastre și cu consultarea literaturii științifice serioase.

Extrem de prețioase sunt textele referitoare la aceste chestiuni traduse din Sf. Ioan Damaschin după textul original și adăugate la studiu.

Așteptăm cu mare nerăbdare și bucurie apariția monumentalei opere a Sf. Ioan Damaschin „*Expunerea exactă a credinței ortodoxe*” pe care dl profesor V. Loichiță o anunță în introducerea studiului prezent că o are tradusă și gata de publicare. Va fi un moment hotărâtor pentru teologia românească, apariția acestei opere care a influențat toată teologia ecologică a evului mediu. — D. S.

Preot profesor Dr. Ioan Stanciu: *Legea noastră strămoșească și Unirea, în lumina istoriei*, Sibiu, tiparul tipografiei „Săteanului”; 1938, 110 pg. Lei 25.

Autorul acestui studiu s'a străduit, pe bază de documente reale, să înfățișeze „unirea” religioasă dela 1698, în lumina istoriei. Studiul este o serioasă înmănunchere de date și îmbinare a documentelor pentru a înfățișa adevărul așa cum se prezintă.

Că neamul nostru s'a născut creștin, nu mai încapă îndoială. Acest creștinism n'a fost nici uniatic, nici romano-apusean, nici protestant, ci a fost ortodox pentru că numai o biserică exista în acele timpuri binecuvântate, Biserica ortodoxă. Anul 1054, aduce Schisma cea mare în Biserica lui Hristos, când Roma, favorizată de împrejurări de ordin politic (Răsăritul fiind cucerit de puhoiul mohamedan), se trufeste și, râvnind la dreptul de primăție, introduce inovațiile necunoscute, în cele ale credinței și disciplinei bisericești.

Uniații noștri, dimpreună cu Roma papală, aruncă acuza în spatele Răsăritului și al nostru, cari nu vrem să ne convințim că suntem pe calea cea rătăcită și să ne întorcem la credința cea adevărată: romano-catolicism (?). Astfel, istoricii uniatici ca Auner (catolic străin de neamul și legea noastră), Dr. Nic. Lupu, prof. de teologie la Blaj, preotul I. Stanciu dela Craiova, (nu autorul cărții de față), Dr. Aug. Bunea fost canonic la Blaj, prin truncheri de texte documentare și pervertirea adevărului, folosesc afirmații numai ca să dovedească „greșala” noastră (?).

Dreapta mărturie a conștiinței noastre netulburate și a marilor istorici ca: V. Pârvan, Erbiceanu, Xenopol, Dr. I. Lupaș, N. Iorga, Silviu Dragomir ș. a. precum chiar și a vechilor uniști S. Bănuțiu, Inocențiu Micu Klein, Gh. Șincal, P. Maior și Tr. Laurian, cari au privit cu ochi sinceri uniația și răul ei, ne îndreptățește stator-

* FOIȘOARA *

O comemorare

Marele cotidian din capitală, *România*, în comemorările sale dela 3 Ianuarie, scrie și următoarele sub titlul *Apariția „Telegrafului Român”*:

3 Ianuarie 1853: La Sibiu apare „*Telegraful Român*” sub conducerea redacțională a lui Aron Florian, un cărturar emerit, și din inițiativa și sub direcția îndrumare a episcopului Andrei Șaguna. „*Telegraful*” a avut o importanță istorică deosebită în zbuciumata luptă și n'a fost numai o simplă „gazetă politică industrială, comercială și literară” cum scriau în „*Prenumeratiunea la Telegraful Român*”, publicată în ajunul apariției — ci „*foaia cea mai modernă de preste Carpați*” care a urmărit neșovăelnic „politică modestă și sigură a neuitatului Șaguna”, (M. Eminescu în „*Scrieri politice și literare*”).

Cererea către autoritățile în drept, pentru autorizarea gazetei — al cărui nume inițial fusese „*Telegraful popular*” — a fost înaintată sub a sa semnătură de Șaguna, care își asuma întreaga răspundere morală și materială.

Șaguna sfârșia cu următoarele cuvinte petiția pentru încuviințarea apariției „*Telegrafului*”: „*Deoarece întreaga conducere a acestei întreprinderi îndreptate spre înaintarea și folosul poporului român — înapoiat culturalicește — și spre binele statului, va rămânea totdeauna sub in-*

specția mea, mă măgulesc cu plăcuta speranță, că cererea mea va fi încuviințată”, etc.

Răspunsul favorabil a fost primit la 15 Decembrie 1852, iar la 3 Ianuarie 1853 apare primul număr al „*Telegrafului Român*”, gazeta care va milita pentru politica realistă preconizată de Șaguna, foaie care alături de „*Gazeta Transilvaniei*” va binemerita recunoștința poporului român.

Într-o frumoasă stilizare, Aron Florian preciza însemnătatea foilor periodice „*niște izvoare nescurse de învățătură, luminare și binecuvântare*”... căci „*prin felurimea ideilor și cunoștințelor ce cuprind împodobesc mintea, îmbunătățesc inima, îndreptează spiritul, prefac năravurile, formează caracterul și perfecționează atât viața privată, cât și cea publică a unui popor*”. Rostul gazetei, necesar poporului român din Transilvania „ca pâinea de toate zilele” i era răspicat precizat de către redactorul foi: „*Tendența acestei gazete va fi: a împărtăși poporului român din politică, industrie, comerț și literatură idei și cunoștințe practice, potrivite cu timpul și amăsurate trebuințelor lui; a-l învăța să-și cunoască pozițiunea și drepturile ce-i sunt asigurate în stat; a-l lumina asupra intereselor, care taie în viața privată și publică a lui, și a-i mișca activitatea puterilor fizice și morale; a da direcțiunea spiritului lui către tot ce contribuie la înaintarea și dezvoltarea sa, și a-l convinge că numai prin îmbunătățirea stării sale materiale și morale poate ajunge la cultură și fericire*”...

Credință și faptă

(2) de Prot. Gh. Maior, profesor

Mare le-a fost credința, mare străduința, și fapta a trebuit să fie mare.

Cu drept cuvânt, văzând credința și faptele celor dela 1859, se cuvine ca an de an la această zi să le facem cu laudă pomenirea și să încercăm să le urmăm pilda, bineștiind, că Dumnezeu ne-a lăsat români, români să trăim, români să murim, că dela el e simțământul național, și când ne iubim neamul și țara și legea, fără să râvnim la nimic ce e altora, nu facem altceva decât sfântă voia Lui. Cei dela 1859 să știe că nu le-am părăsit credința!

Dar mie astă seară mi s'a cerut să fac altceva. Și numai faptul, că s'a nimerit să fiu la 24 Ianuarie, m'a determinat să amintesc cele de până acum. Acum să-mi dați voie să-mi încep lucrul, care vi s'a anunțat pe afixe.

Subiectul meu se anunță simplu de tot. Trei vorbe: *Credință și fapte*.

Nimic senzațional. Nimic de cuceri-toare noutate. Nimic de captivantă modă sau „presantă” actualitate.

Despre credință și fapte au vorbit mulți și vor mai vorbi mulți, pentru că e un subiect vechiu ca omul și rămâne în preocupările noastre până va exista suflare omenească pe acest pământ. Și nu poate fi altfel, câtă vreme credința e o realitate vie a sufletului omenesc.

Dacă am ales să vă pun răbdarea la grea încercare cu un subiect așa de „co-

mun”, așa de obișnuit și ne la modă, am făcut-o din următoarele motive. Mi s'a părut, că tocmai fiindcă cele două cuvinte, *credință și fapte*, închid în ele ca într'un sămbure un adevăr de viață vechiu ca lumea, oamenii, spre nefericirea lor, inclină să-l arunce la vechiturile nefolositoare, deși n'o vor putea face; și mi s'a părut, că întocmai cum fac iubitorii de lucruri frumoase, când răscolind prin ughere uitate, înfundate cu lucruri vechi scoase din folosință de modă, dau de câte un obiect de preț artistic sau de folos obștesc, îl scot cu grije, îl curăță cu băgare de seamă, îl studiază, li caută locul potrivit, se așează în diferite părți, ca să-l vadă mai bine, să-i guste frumusețea, cheamă și pe alții să se bucure cu el, lasă să-l copieze, să-l imiteze, fiindcă i se pare, că din el se deslipește un simțământ, un gând, o faptă, — așa și eu, ștergând puțin praful și nepăsarea depe acest adevăr vechiu și punându-l înaintea privirilor Dvoastră binevoitoare, poate v'ași putea procura câteva clipe de bucurie și — cine știe? — de nu și de cugetare și îndemn.

O, de-ași putea face însă lucrul, cum îl doresc în adâncul sufletului meu! Căci adevărul credinței e prea mare și adânc și puterile mele prea neîndestulitoare! Mă razim însă pe cuvântul sfânt, că „*Celce va crede... și nu se va îndoi în inima sa, ci va crede în inima că ceea ce spune se va face, fi-vă lui orice va zice*” și voi urma în gândul meu și povața cuprinsă în cuvintele Domnului: „*De aceea zic vouă: toate câte cereți, rugându-vă, să credeți*

nicia noastră în sfânta Biserică ortodoxă. Noi credem că e bine ca cineva când face un lucru, să-l facă din convingere și să-l facă pe deplin.

Ori constatăm că dâșii nu au săvârșit un act de unire, ci un „act al deșinării neamului românesc”. De ortodoxie nu s'au lăsat deplin, iar religia romano-occidentală n'o pot îmbrățișa integral, ci stau la mijloc ca omul ce nu se poate decide.

Cartea merită să fie citită de toți cei de bună credință. — *Nichifor Todor.*

Praznic bisericesc și comemorare. — Parohia ortodoxă română din *Cristur* (I. G. Duca), jud. Odorhei, încrestează un moment istoric odată cu binecuvântarea provizorie, făcută în ziua de 11 Dec. 1938, noii sale biserici.

Până la 1922, slujbele bisericești s'au făcut într-o prea modestă casă din această frunză comună, unde celelalte 3 confesiuni au locașuri pompoase. Această biserică ortodoxă era un imperativ al vremurilor, ea trebuia să renască din propria-i cenușă, găsindu-și oamenii și mijloacele prin care să se realizeze o dorință arzătoare.

În ultimii 5 ani (începând cu 1933), a venit în fruntea parohiei neobositul lucrător în via Domnului, părintele Simion Radu.

Strânși în jurul său o seamă de oameni de bine, în deplină armonie, au obținut ajutoare materiale dela binevoitori, începând cu Sf. Mitropolie și sfârșind cu obolul tuturor acelora cari au răspuns cu inimă creștinească la apelurile Sf. Sale, premegător cu bun exemplu.

Biserica, o podoabă a neamului în întreg acest ținut, a costat peste 1.300.000 lei. Clădirea s'a început în Septembrie 1935 și s'a putut preda menirii sale în 11 Dec. 1938 prin glasul P. C. protopop Sebastian Rusan din Odorhei, asistat de toți preoții din jur, în fața unui mare număr de credincioși din loc și satele învecinate.

Cetindu-se actul încuviințării de binecuvântare din partea Sf. Mitropolii a Sibiului de către parohul locului S. Radu, a vorbit p. protopop S. Rusan accentuând însemnătatea mântuitoare a bisericii și aducând mulțumiri călduroase, în numele I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae, ostentitorilor acestui sfânt locaș: preotului S. Radu, preotului Gh. Rădulescu, prefecturii județului, Reuniunii femeilor ortodoxe din paro-

hie, apoi comunelor, primarilor, notarilor și tuturor acelora cari au contribuit pentru înălțarea lui.

După o masă comună s'a desvelit placa comemorativă a marelui dascăl *Gheorghe Lazăr*, așezată pe frontispiciul bisericii din Săcel, județul nostru, din partea „Astrei” și a liceului „I. Chendi” din Sighișoara.

După parastasul slujit pentru sufletul marelui apostol al neamului, de preoții: S. Rusan, Marcu și S. Radu, de față fiind dâii: Horia Teculescu, col. Pleșoianu prefectul județului Odorhei, I. Steriopol dir. liceului „Șt. O. Iosif” și ceilalți profesori ai liceului din Sighișoara. A vorbit frumos ca totdeauna dl Horia Teculescu, inițiatorul acestei serbări.

În cadrul festivității se desfășoară apoi o modestă și emoționantă serbare școlară, în care micuții străjeri dela școala primară rostesc versuri în amintirea strălucitului dascăl. — *p. s. t.*

Câteva cuvinte despre activitatea cercului cultural „Astra” Aita-mare din despărțământul Sf. Gheorghe, în anul 1938:

În comuna Aita-mare, din regiunea seculară, comună unde astăzi sunt 62 familii de români, — am format la începutul anului 1927 un cor, pe o singură voce, cu 12 tineri-copii cari atunci leșiseră de pe băncile școlii. Odată făcut acest început, restul celor rămași pe de margine au primit imboldul spre a ieși din nepăsare și a se afilia celor porniți la lucru.

În anul 1930 ni s'a dat posibilitatea să ne constituim în societate, încadrându-ne în vechea asociație *Astra*.

Constituirea noastră în societate n'a mers ușor: trebuia o dublă muncă de a scoate credincioșii din înrăurirea minoritară și a-l pregăti pentru o muncă pozitivă și națională a poporului de unde au fost smulși.

Cercul cultural „Astra” Aita-mare astăzi dispune de un cor pe patru voci, numărând 35 membri, fete, femei, feciori și bărbați.

Această societate își are Casa culturală care poate primi 400 persoane, e aranjată cu scenă pentru reprezentații.

Dl inspector Țeposu, incredințat de On. minister, ni-a promis că ne va da o învățătoare maestră care va învăța tinerele spre a-și putea confecționa costume naționale, necesare mai ales în această regiune. Am procedat cu răvnă și energie, sub conducerea dnei Maria Bunuș, și am putut procura și confecționa un număr de

20 costume naționale pentru fete și femei, formând patrimoniul societății.

La data de 17 Iulie corul societății a făcut față la sfințirea bisericii ortodoxe din localitate, sfințire făcută de către I. P. S. mitropolit *Nicolae* al Ardealului. După terminarea sfințirii I. P. S. Sa, împreună cu suita, a vizitat și Casa culturală.

Societatea își începe activitatea toamna și durează până la sărbătorile Paștilor. În acest interval se țin săptămânal trei ședințe: Lunea, Miercurea și Vinerea, în timpul serei, dela ora 7—10. La fiecare două săptămâni se aranjează o serată culturală, cu teatru, conferință și cor.

În decursul anului 1938 au conferențiat dâii: Dr. Maurer, preotul Ioan Bunuș. Inv. dir. Al. Capșa, Maria Pozna ș. a.

În seara zilei de 1 Ianuarie 1939 societatea și-a ținut ședința obișnuită făcându-și, în fața membrilor și familiilor lor, darea de seamă anuală, cu care ocaziune s'a procedat la alegerea noului comitet de conducere, mandatul celui vechi expirând la 20 Decembrie 1938.

Din darea de seamă rezultă că în cursul anului 1938, în urma serbărilor aranjate de corul societății, s'a realizat un venit de 18.542 lei.

Din acest venit societatea a renovat întreg localul Casei culturale, achitând pentru lucrări de tâmplărie și zidărie suma de 9791 lei, rămânând în casă un venit net de 8751 lei.

Cu această ocaziune s'a hotărât ca din venitele ce se vor mai realiza în viitor în urma serbărilor, să se procure mobilierul necesar bunei funcționări a Casei culturale. S'a făcut apoi alegerea noului comitet, pe un termen de trei ani. Președinte reales este Ioan Bunuș, preot.

Pr. I. B.

Cantine școlare. — „Rugăciunea este bună ca și postul, dar milostenia face mai mult decât toate comorile de aur ce ar aduna cineva”. [Tob. 11, 1].

Populația satelor se alimentează destul de slab, lucru cunoscut deajuns.

Un om subnutrit nu poate munci cu spor și e expus și la boale.

Copiii născuți în case primitive, fără lumină și aer, lăsați mai mult în de capul lor, puțini ajung vârsta de majorat. Pe țară mor anual aproape 250.000 sub vârsta de 16 ani.

Ministerul sănătății, în scopul de-a îndrepta în parte răul, a hotărât să se înființeze *cantine școlare* pentru copiii săraci.

Doar știința nu e decât rodul credinței unor aleși ai lui Dumnezeu. A fost deci întâi credința, care apoi s'a adevărit oricâteori a încercat omul, și atunci cu drept cuvânt i-au zis știință. Știința nu e decât experiență deagata, dar până aci, câtă credință!

De aici ar fi greșit însă să tragem încheierea, că ceea ce numim credință ar fi un dar numai al unor oameni, al celor de știință bunăoară. Ea se găsește în fiecare om și-l însoțește pururea.

Cel dintâi plugar a crezut, că răscolind brazdele pământului îl face mai roditor și a iscodit unelte cari perfecționându-se ne-au dat plugul, plugul cu brazde multe tras de cai ce se hrănesc cu foc. Dar crede în lucrul lui și cel de azi. De n'ar crede, că truda lui sporește și mărește roada, nu s'ar clinti din loc. Crede mai întâi, că e în stare să-l facă! Și crede meseriașul, că poate face un lucru cerut de patron sau de client așa cum îl dorește acesta, și în urma credinței acestuia se apucă de lucru; dacă nu crede, nu se apucă de el. Și crede învățatul, că poate deslega vreo taină de a lumii acesteia, și crezând și folosind și ceea ce știe lucrează ani în șir la deslegarea ei, și poate că uneori îi reușește și de multeori nu. Și vin alții după el și cred mai departe nădăjduind să ajungă la știință; ori alții având știința cred, că reușesc să învețe și pe alții, și elevii și învățăceii cred, că pot învăța *ceea ce doresc* să știe.

Din tot ce am spus până acum urmăriam să vă conving că toți lucrăm im-

Un pahar de lapte și o bucată de pâine completează hrana copilului.

Un gând bun nu trebuie să se mărginească la un simplu proces-verbal. Preoții prin urmare se folosească prilejul de-a exercita caritatea, și să facă să dispară, sau să se împuțineze pe cât e posibil, mizeria în școală. Cu puțină bunăvoință se găsesc și mijloacele necesare. — *Pr. P.*

D. Boroianu „se cutremură”

Nu-l cunoașteți pe dl Boroianu? Se poate? Dânsul doar este așa de cunoscut în cuprinsul Universului, încât nici nu-și mai iscălește articolele ca toată lumea, cu numele de familie precedat de cel de botez, întreg sau prescurtat, ci numai simplu: „Boroianu”, cam așa cum s'ar iscăli „Cezar”, sau „Napoleon”, sau „Zaratustra”.

Dela înălțimea acestei amefitoare autorități dânsul administrează de câte două ori pe lună în revista „Viitorul” câte o lecție severă Sf. Sinod, mitropoliților, episcopilor, și întregii Biserici ortodoxe române, în enunțări apodictice: „asta e rău”, „aceea e și mai rău”, fără să mai fie lipsă să-și argumenteze vreo dată verdictul, și, evident, toată lumea cade în genunchi și-și pune cenușe pe cap, căci doară „El a zis!”...

În numărul 22 din Noembrie 1938, avem nenorocul noi să cădem sub verdictul sobru, fatidic, al dlui Boroianu. „Nu se cuvenea”, sună neîndurata sentință, să vă atingeți de proiectul de modificare al legii bisericești prezentat de I. P. S. Visarion.

Nu se cuvenea să comitem „indelicatețea” de-a spune că I. P. S. Visarion n'a gândit bine când a conceput acel proiect. Dealtfel I. P. S. Visarion a gândit bine, căci ideea că mirenii pot să colaboreze în forurile bisericești îl „cutremură” pe dl Boroianu.

Acesta e marele argument al dlui Boroianu împotriva participării mirenilor în forurile administrative bisericești.

Noi, ce să zicem?

Ne impresionează această groază sensibilă a dlui Boroianu, care reacționează „prompt” la orice mică obiecțiune făcută ideilor unui ierarh.

Și ne impresionează și „cutremurarea” dânsului la gândul că se acordă și „păcătoșilor” de mirenii oarecari atribuții în administrația bisericească.

Dar nu ne putem dumeri:

Cum de nu se cutremură dl Boroianu de ceea ce a săvârșit dsa o viață întreagă

că le luați și le veți avea (Mc. 11, 23—24), fiindcă cred și știu, că ajutorul lui Dumnezeu, ca și toate lucrurile Lui, ca și împărăția Lui, nu vin cu alai, ca să le admirăm ca la bălci, ci se strecoară în noi, în gândurile, în simțirile, în cuvintele, în faptele și în jurul nostru *pe nesimțite* (Lc. 17, 20); și mă razim și pe bunăvoința Dv., ceri îmi veți face parte de răbdarea și-mi veți acorda plăcerea de a mă lăsa să vă arăt:

1. Ce e credința în general și în ce raport stă cu forța, și 2. Ce e credința creștină și ce bunătați revărsă asupra vieții pământești, — și să închei poate cu un îndemn.

Iubiți ascultători!

Ca să arăt ce e credința în general și care e raportul, legătura ei cu fapta, trebuie să pornesc dela viața de toate zilele.

Spun dela început, că ceea ce numim în adevăr credință, nu e ceva pentru preoți numai și nici numai pentru Dumineci și sărbători. Credința însoțește și trebuie să însoțească pe om în fiecare clipă a vieții sale. Și mai citez să spun, că tot ce a făcut omul pe lume și tot ce face e rodul credinței lui. Și cu cât credința i-a fost mai mare cu atât și opera, lucrul lui, a fost mai grandios, mai de valoare, mai durabil și mai frumos și mai fericitor pentru semenii și urmașii săi. Și acum să trec la dovezi, pentru că nu vreau să rămân numai la afirmații.

Noi suntem înconjurați tot de taine. Celce lucră cu fierul, îmi poate spune ce e ferul? Ce pământul? Ce electricitatea?

Ce viața? Ce moartea? Că sunt ele în ființa lor? Și cum au ajuns pe lumea noastră? Și să-mi spună omul, cum am ajuns să le scoatem la iveală și să ni le facem folositoare? Prin știință?

E adevărat, prin știință! Dar ce e știința? Cum am ajuns la ea? Un exemplu ne lămurește îndată. Electricitatea nu e invenție omenească. Există decând s'a descărcat în lume cel dintâi fulger, cel dintâi trăznet. Decând este electricitate au străbutul văzduhul în lung și 'n lat și niște unde (niște raze) nevăzute. Cine a știut de ele? A trebuit să *creadă* un învățat german, cu numele Herz, din suta de ani trecută, și crezând să-și frământă capul și să iscodească vreo mașină, care să le simtă. A crezut deci și apoi a iscodit să vadă și să dovedească și altora că sunt asemenea unde, numite azi unde herziene. Din *credință* a și ajuns apoi să afle, că în adevăr există. De aici au pornit alții să *creadă*, că aceste unde pot fi folositoare. Și câte nopți nedormite, și câte cheltuieli, și câte frământări de nervi și de creier din partea a nenumărați învățați până a ajuns Marconi să ne dea telegrafia fără fir, care lucrează cu undele herziene și până au ajuns alții să iscodească aparatele de radio, cari tot prin aceste unde călătoarele în toată lumea cu o iuteală de cel puțin 300.000 km pe secundă ne leagă de Paris, de Roma, America, de Australia și așa mai departe. Și exact așa, pornind dela o *credință* au ajuns învățații să descopere cu ajutorul minții, care încă e o taină de nepătruns, tot ce spune *știința*.

boldiți în primul rând de credința sădita în dar de sus și că orice credință duce la fapta corăspunzătoare. Dar acest fel de credință e numai o suviță dintr'una mai bogată. E credință și sunt credințe, cari nu duc numai la o faptă, ci la un șir de fapte, la un fel anumit de a făptui, la un fel anumit de a trăi. Sunt oameni cari cred în mâncare. Toată grija lor și tot ce fac e pentru mâncare, mâncare multă, aleasă; restul n'are preț. Alții cred că atunci sunt fericiti când pot petrece; viața întreagă e un șir de petrecanii. Altul crede în hărnicie; nu-și mai dă răgaz și de odihnă. Altul crede în cinste; pentru lumea întreagă n'ar face o faptă, n'ar rosti o vorbă, care l-ar necinși ori i-ar păta numele. Acest fel de credință nu e motorul numai al unei fapte, ci al unui șir de fapte și aduce cu sine un fel deosebit de trai. După cum e credința lui despre viață, așa va făptui!

Dacă ne-am lăsa însă să stăpâniți de acest fel de credințe, n'am putea simți bucurie adevărată și nici multă vreme. Sgarbitul se bucură de ban și nedreptățește pe oricine numai să nu dea banul din mână ori să-l smulgă din mâna altuia. Dar câtă teamă e în sufletul lui, câte mahniri, câte nemulțumiri și griji. Și atunci vai de bucuria și de fericirea lui, și dacă fiecare om ar umbla numai după credința lui, toată lumea ar ajunge risipită ca făina orbilor și nimic nu s'ar putea face durabil. Asta e credința care ne dă soarta găinilor; au aripi dar nu pot sbura să vadă departe. Nouă ne trebuie, așa cere sufletul, aripile vulturului, care să ne înalțe până în zările

crescând preoții Bisericii, dsa care nu e decât un mirean. Cum de nu s'a „cutremurat” de exercitarea unei atât de importante funcții pentru rosturile Bisericii? Tu mirean să crești preoți?! În loc să stai acolo în „Biserica condusă”, te ridici să înveți pe cei chemați să fie „Biserica conducătoare”! Grozav sacrilegiu?

Cât despre indelicatetea, ce să mai zicem? Să dăscălești tu mirean, pe conducătorii tăi, pe ierarhii Bisericii, în articolele de ținuturi se vor desfășura, la acest prilej, deosebite solemnități: după serviciile religioase, în ședințe comemorative se vor sublinia prefacerile momentuoase produse prin aplicarea noii Constituții.

INFORMAȚIUNI

Ziua de 27 Februarie, când noua Constituție a intrat în vigoare, este sărbătorită națională. În capitalele de ținuturi se vor desfășura, la acest prilej, deosebite solemnități: după serviciile religioase, în ședințe comemorative se vor sublinia prefacerile momentuoase produse prin aplicarea noii Constituții.

Vineri, 20 Ianuarie ora 8 seară, intelectualii sibieni au sărbătorit printr-o agapă la restaurantul „Bulevard” pe P. S. Dr. Vasile Stan, episcopul Maramureșului, din prilejul plecării P. S. Sale din Sibiu. Au omagiat pe P. S. și i-au urat succes în noua misiune dăi: P. C. Dr. Andrei Gălea în numele Consiliului arhiepiscopesc, Dr. D. Stăniloae în numele Academiei teologice și al școlilor noastre magistrale, Dr. Em. Gheorghiu în numele magistraturii, Dr. N. Comșa în numele mirenților din Sibiu, Dr. S. Pop în numele municipiului Sibiu și Silviu Cosma în numele Asociației profesorilor secundari. Tuturor le-a răspuns P. S. Sa în cuvinte simțite și bine alese.

Din Maramureș ni se scrie: Cazul P. C. pâr. protopop Mihail Munteanu din Sighet, ținut la suprafață aproape un an, a dat motiv la diferite comentarii, izvorâte aproape toate din năzuința de a discredita ortodoxia în Maramureș. Parchetul tribunalului Maramureș [prin actul Nr. 6989, Dos. 1435, din 7 Nov. 1938.] văzând actele de cercetare dresate în afacerea introdusă în contra numitului protopop, a adus hotărâre de clasare.

În chipul acestă se pecetluiesc ca mincinoase și meschine toate înscenările ticluite împotriva acestui vrednic protopop de dușmanii ortodoxiei și ai neamului. Protopopul Munteanu e arătat chiar de justiție drept ceea ce știam dela început că este: o vicimă a prigoanelor împotriva ortodoxiei, un om care a avut să sufere pentru credința sa și a neamului.

Ultimul... Într'un discurs, ținut în 15 l. c. la Detmund (Germania), dl Alfred Rosenberg declară, că problema jidovească nu poate fi rezolvită pentru Germania decât atunci, când ultimul jidov va fi părăsit teritoriul german.

Ziare ungurești din Ungaria își încetează apariția. Dela Budapesta se vestește, că secția de presă a preșe-

cerului și acolo să planăm fericiți, cuprinzând cu ochiul zările vremii și pe cele ale veșniciei, ca să ne scalde în lumină și să ne aprindă dor de mai sus și de mai bine.

Prin urmare tot ce facem izvorește din credința noastră și chiar și cel știutor, celce a ajuns la știință, când face ceva pleacă tot dela credință, dela credința că poate să facă. Iată dar, ce e credința: o putere mare launtrică, sădită acolo în taințele sufletului de Dumnezeu ca un dar ceresc care însufletește pe om să urmărească ceva cu stăruință și-l face să se jertfească cu bucurie pentru un lucru, pe care-l crede folositor și plăcut lui și altora. Și nu e suflet omenesc neîmpărțoit de acest dar. (Urmează)

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

dinții consiliului de miniștri maghiari a hotărât să înceapă așa zisa epurajă a presei periodice. În cercurile inițiate se crede, că dispar în total aproape patru sute de publicații periodice maghiare.

În ajunul plecării jidovii din Germania fac ofertă, nespuse de mare, spre vânzarea proprietăților imobiliare, case și pământuri, ce dețin în această țară. Tracșiile deocamdată nu sânt aprobate: se așteaptă publicarea regulamentului din legea prin care se limitează stăpânirea de pământuri pentru fiii lui Izrail.

Patima fumului tutunului este aprig combătută în Italia și Germania. Băieți și fete, stăpâniți de această slăbiciune, sunt îndemnați în deosebi să nu-și distrugă sănătatea prin nicotină. În fruntea mișcării, împotriva fumului, stau înșiși căpeteniile țărilor, dăi Mussolini și Hitler.

Văduva de preot, dăa Lucreția Peculea născută Mihăilean, mulțumește pe această cale tuturor rudelor, prietenilor, cunoscuților etc. cari prin cununii, flori și condoleanțe au luat parte la marea durere ce a încercat-o cu ocazia trecerii la cele eterne a peculea care i-a fost scump soț, Arion Peculea, preot în comuna Slimnic, jud. Sibiu.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 22 Ianuarie 1939, va predica părintele protopop Em. Cioran.

Conferință publică. Ciclul conferințelor publice din sala prefecturii județului Sibiu se continuă Duminecă, în 22 Ianuarie 1939, ora 17 (5 seară), când va vorbi dl Dr. C. Petran, prof. univ. Cluj, despre: Progresele Transilvaniei în artă și istoria artei.

Poșta redacției

Pr. D. T. Soars. Mulți preoți — ca și Cuc. Ta în rapoartele și cererile către autoritatea bisericească indică pe lângă numele parohiei lor, numai județul cărui aparține, fără să arate și protopopiatul din care face parte parohia. Acest lucru este cu totul greșit și nepotrivit, deoarece numai parohia face parte din organizația bisericească a unui protopopiat, iar nu și comuna, care face parte din organizația politică a unui județ. Pe viitor, Cuc. Ta și ceilalți preoți, în cererile lor vor arăta după numele parohiei și protopopiatul cărui aparțin și apoi, nu e rău, să arate și numele județului în care se află parohia.

Nr. 689/1939

Notificare oficială

Comunicăm, că în 20 Februarie a. c. se va ține la sediul Consiliului nostru Arhiepiscopesc examen de capacitate preotească, în sesiune regulăntară.

La acest examen se pot prezenta:

1. Absolvenții Academiei teologice Andreiane din Sibiu, dacă până la 15 Februarie crt. vor înainta cerere de admitere și diploma de absolvire a Academiei.

2. Licențiații Facultăților de teologie din Arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu, cari până la 15 Februarie c. vor înainta cerere de admitere la examen și următoarele acte în original:

- actul de naștere;
- actul de botez;
- diploma de licență;

d) dovadă că au primit dela Arhiepiscopie încuviințare să studieze la facultate;

e) dovadă că în cursul studiilor teologice au stat într'un internat teologic, supunându-se disciplinei interne și îndeplinind practicile duhovnicești și rituale din acel internat.

Sibiu, din ședința secției bisericești a Consiliului arhiepiscopesc dela 19 Ianuarie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 627/1938

(3) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a Șona, din protopopiatul Oltul-Șercaia, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependențe.
3. Sesiunea parohială: 3 jugăre cad. fânaț.
4. Venitele stolare, stabilite de adunarea protopopească pentru întreg protopopiatul.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Oltul, în Șercaia jud. Făgăraș, în termenul arătat.

La cererile de concurs se va anexa și concesiunea dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, că pot candida la această parohie.

Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, la biserica, spre a fi cunoscuți de către parohieni. Șercaia, la 9 Ianuarie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român Oltul în înțelegere cu consiliul parohial.

Gheorghe Ivașcu
adm. protopopesc

Nr. 342/1938.

(62) 2—3

Concurs

La ordinul Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 11.679—1938, pentru întregirea parohiei de clasa III-a Idiciu, cu filia Cund, protopopiatul Târnava-mare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială cu dependențe.
3. Sesiune parohială 27 jugăre arător și fânaț.
4. Stola obișnuită.

Cererile de concurs, cu toate documentele și cu încuviințarea specială a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc, în termenul indicat.

Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserica, spre a se face cunoscuți parohienilor. Dumbrăveni, la 1 Decembrie 1938.

Oficiul protopopesc ortodox român în înțelegere cu consiliul parohial.

Ioan Dragolea
protopop.

(4) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din Satu-Nou, protopopiatul Brașov, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima reproducere în Tel. Român.

Retribuțiile după acest post sunt:

1. Salar dela stat.
2. Stola uzitată conform regulamentului stabilit de adunarea protopopească pentru parohiile tractului Brașov, aprobat de V. Consiliu Arhiepiscopesc.
3. Sesiune parohială 8 jugăre fânaț și 20 jugăre arător și fânaț, hotărâte a se da din pământul comunei, prin ordinul Ministerului agriculturii și domeniilor, cu Nr. 99.724/1932.
4. Casă parohială, în stare puțin corespunzătoare, cu 3 odăi, fără alte dependențe.
5. Una ferdelă bucate dela fiecare familie și 1/2 ferdelă dela văduvi.

Cererile de concurs, însoțite de documentele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Brașovului, Piața Unirii 1, până la termenul fixat.

Concurenții vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultați și cunoscuți de enoriași.

Oficiul protopopesc.

Brașov, la 29 Decembrie 1938.

Dr. N. Stinghe
adm. protopresbiteral

Nr. 615/1938

(2) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante Gurarului I, parohie de cl. I-a, din protopopiatul Săliște, în baza ord. cons. Nr. 11.100/1938 se publică concurs din oficiu cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Venitele stolare din parohie.
3. Jumătate din sesiunea parohială de 2 jug. 615 st. □.
4. Relu de locuință.
5. Administrează filia Orlat, depărtare de 3 1/2 km de Gurarului.
6. Cel ales va fi obligat să locuiască în Orlat.

Cerile de concurs, însoțite de autorizația P. V. Consiliu arhiepiscopesc și de certificatele de studii, se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în termenul legal.

Concurenții cu prealabila încunoștințare a oficiului protopopesc se vor prezenta la biserica, pentru a-i cunoaște poporul. Săliște, la 18 Noembrie 1938.

Dr. Dumitru Borcea
protopop.

Nr. 762/1938

[67] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III, Ardeu, din protopopiatul Geoagiuului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela stat;
2. Folosirea cimitirului și curții bisericești;
3. Dela fiecare familie câte o ferdelă (30 litri) porumb sfărmat, sau echivalentul său în bani, anual.
4. Nefiind casă parohială, parohia se obligă a închiria locuință potrivită pentru preot până la edificarea casei parohiale.
5. Lemne de foc după trebuință din pădurea bisericii, aduse acasă de credincioși.
6. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român în termenul deschis, împreună cu încuviințarea de candidare dela P. V. Consiliu arhiepiscopesc.

Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea of. protopopesc, în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Geoagiu, la 5 Decembrie 1938.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial.

Ioșif Serban Cornilă
adm. protopopesc.

N. 2—1939

(1) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Sâmbăta de sus răsăriteană, din protopopiatul Făgăraș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.
3. Sesiune parohială de 5 jugăre.

Cererile de concurs, cărora se va anexa încuviințarea specială de candidare dela P. V. Consiliu arhiepiscopesc din Sibiu, se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis.

Concurenții, cu înștiințarea oficiului protopopesc, se vor prezenta în biserică spre a face cunoștință cu poporul. Oficiul protopopesc al Făgărașului în înțelegere cu consiliul parohial respectiv. Făgăraș, la 2 Ianuarie 1939.

Pavel Borzea
protopop.

Citiți, sprijiniți și răspândiți ziarul
Telegraful Român

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane